

Allergeenspecifieke immunotherapie

Inleiding

U bent verwezen naar de immunoloog-allergoloog, omdat u (mogelijk) allergeenspecifieke immunotherapie krijgt. Deze therapie bestaat uit drie stappen. In deze folder leest u meer over de derde stap en over de effecten daarvan.

Stappenplan

De behandeling van allergie bestaat uit een 3-stappenplan:

1. het zoveel mogelijk vermijden van de stof (allergeen) die allergische klachten veroorzaakt (bijvoorbeeld saneren van de slaapkamer);
2. het onderdrukken van de allergische klachten met medicijnen;
3. het volgen van een kuur met smelttabletten of injecties met de stof die de allergische klachten veroorzaakt. Dit wordt ook wel 'hyposensibilisatie, allergie-vaccinatie' of 'allergeen-specifieke immunotherapie' genoemd.

Wat is allergeenspecifieke immunotherapie?

Allergeenspecifieke immunotherapie is een behandeling waarmee geprobeerd wordt de ernst en de duur van de allergische klachten te verminderen. De behandeling is erop gericht het eigen afweersysteem zo te beïnvloeden, dat de allergie afneemt en mensen tolerant worden voor de stof waar ze allergisch voor zijn (= allergeen).

Immunotherapie met onderhuidse injecties is werkzaam gebleken voor patiënten met een allergie voor boompollen, graspollen en huisstofmijtallergie, en in bepaalde gevallen voor de katallergie. De behandeling is ook zeer effectief bij een

ernstige algemene allergische reactie na een insectensteek.

Voor de behandeling van graspollen-allergie of huisstofmijtallergie is er ook een alternatief voor onderhuidse injecties in de vorm van smelttabletten.

Voor wie is allergeenspecifieke immunotherapie geschikt?

De behandeling is bedoeld voor mensen die last hebben van een allergisch van hun neus, oog of luchtwegklachten hebben ondanks het gebruik van medicatie (neusspray, oogdruppels, pufjes, tabletten). Ook is de behandeling bedoeld voor mensen die de medicatie tegen allergie niet goed kunnen verdragen of ernstig hebben gereageerd op een wesp- of bijensteek.

Patiënten die veel klachten van astma hebben, kunnen pas starten als de astma goed onder controle is. Bij mensen met sommige aandoeningen of mensen die bepaalde medicijnen gebruiken, wordt allergeenspecifieke immunotherapie ontraden. Uw arts zal dit met u bespreken. U kunt maximaal voor drie allergenen tegelijk worden behandeld; bijvoorbeeld voor graspollen, boompollen en huisstofmijten.

Effect en duur behandeling van allergeenspecifieke immunotherapie

De injectiekuur bestaat uit een zogenaamde 'instelfase' en een 'onderhoudsfase'.

Instelfase injectiekuur

Tijdens de instelfase krijgt u elke week een hogere dosis van de stof waar u allergisch voor bent (allergievaccin) onderhuids toegediend, totdat de maximale dosis is bereikt. Er bestaan verschillende

instelschema's (Conventioneel schemal/ en cluster schema) voor de verschillende producten die op de markt zijn; van een paar weken instelfase tot vier maanden. De geleidelijke opbouw is bedoeld om bijwerkingen te voorkomen. Immunotherapie voor de behandeling van boompollen- en graspollenallergie wordt altijd gestart buiten het pollenseizoen. In de regel is dit vanaf september. De instelfase zal meestal door een specialist in het ziekenhuis gedaan worden.

Voorbeeld conventioneel schema

Flacon-nummer	Bezoek (week)	Injectie volume	Hoeveelheid gif
1	1	0,2ml	0,02ug
	2	0,4ml	0,04ug
	3	0,8ml	0,08ug
2	4	0,2ml	0,2ug
	5	0,4ml	0,4ug
	6	0,8ml	0,8ug
3	7	0,2ml	2ug
	8	0,4ml	4ug
	9	0,8ml	8ug
4	10	0,1ml	10ug
	11	0,2ml	20ug
	12	0,4ml	40ug
	13	0,6ml	60ug
	14	0,8ml	80ug
	15	1,0ml	100ug
	16	1,0ml	100ug
	17	1,0ml	100ug
	18	1,0ml	100ug

Flacon-nummer	Bezoek (week)	Injectie volume	Hoeveelheid gif
1	1	0,1ml	0,01ug
2	1	0,1ml	0,01ug
3	1	0,1ml	1ug
	2	0,2ml	2ug
	2	0,4ml	4ug
	3	0,6ml	6ug
4	3	0,1ml	10ug
	4	0,1ml	10ug
	4	0,2ml	20ug
	5	0,3ml	30ug
	5	0,3ml	30ug
	6	0,5ml	50ug
	6	0,5ml	50ug
	7	1,0ml	100ug
8	1,0ml	100ug	

- Na 6 weken begint de onderhoudsfase:
 > Het interval tussen bezoek 6 en 7 is twee weken.
 > Het interval tussen bezoek 7 en 8 is vier weken.
- Volgende injecties worden om de vier tot zes weken toegediend gedurende 3-5 jaar.

Het cluster schema is niet van toepassing indien u immunotherapie krijgt voor 2 of meer allergenen.

Voorbeeld cluster schema

Onderhoudsfase injectiekuur

De onderhoudsfase bestaat uit toediening van een onderhuidse injectie. Dit gebeurt iedere vier weken, gedurende drie tot vijf jaar. De injecties van de onderhoudsfase worden door de specialist in het ziekenhuis of de huisarts gegeven.

Meestal wordt binnen twee jaar het maximale effect bereikt. Een gunstig effect is een effect, waarbij klachten afnemen of u minder medicatie nodig heeft voor de behandeling van de klachten. Hoe groot het effect is valt helaas niet te voorspellen. Een derde jaar behandeling voor boompollen- of graspollenallergie is nodig om ervoor te zorgen dat dit effect ook blijft bestaan in de jaren nadat de kuur is beëindigd. Voor huisstofmijten en katten wordt soms vijf jaar doorgeprikt voor het behalen van het maximale effect.

Voor de behandeling van graspollen- en boompollenallergie is er ook een behandeling mogelijk waarbij na een korte instelfase voorafgaand aan het stuifmeel-seizoen de kuur wordt onderbroken. Als het stuifmeelseizoen nog niet is aangebroken, wordt nog enkele weken een aantal onderhoudsinjecties gegeven, tot het begin van het stuifmeelseizoen. Na het stuifmeelseizoen moet opnieuw gestart worden met de instelfase. Ook deze behandeling duurt minimaal drie jaar.

Smelttablettenkuur

De kuur met smelttabletten duurt drie jaar; u moet de smelttablet dan iedere dag innemen. Voordeel van de smelttablet is dat deze thuis ingenomen kan worden, op voorwaarde dat de eerste inname onder toezicht van de arts zonder problemen is verlopen.

De arts kan u vragen om elk jaar een vragenlijst in te vullen in dat deel van het jaar waarin de meeste klachten te verwachten zijn. Deze vragenlijst kan helpen bij het vaststellen van het effect van de behandeling.

De voor- en nadelen van injecties of tabletten zal uw behandelende arts met u bespreken, zodat u de beste keuze kunt maken.

Veiligheid en bijwerkingen van allergeenspecifieke immunotherapie

Injectiekuur

Er bestaat een kleine kans dat u direct na de injectie een allergische reactie krijgt. Daarom is het van groot belang dat u na toediening van de injectie altijd een half uur wacht in de wachtkamer van het ziekenhuis of de huisartsenpraktijk. Deze allergische reactie is goed te behandelen met medicatie die daar bij de hand is. Om de kans op herhaling te verkleinen is het van belang dat u ook geringe, snelle bijwerkingen op de injectie vermeldt, omdat dit aanwijzingen kunnen zijn dat u een volgende keer heviger kunt reageren. Sommige patiënten zal gevraagd worden voorafgaand aan de injectie een tablet (antihistaminicum) of een luchtweg-verwijderaar extra in te nemen om de kans op snelle bijwerkingen te verkleinen.

Belangrijke informatie vooraf

- Informeer de assistente vóór toediening van de injectie over uw conditie.
- Informeer de assistente hoe de vorige injectie is verdragen.
- Als u zwanger bent, overleg dan met uw behandelend arts of de behandeling door kan gaan. In de meeste gevallen kan de immunotherapie worden voortgezet.
- Als u gevaccineerd moet worden voor bijvoorbeeld de griepvaccinatie, moet u dit melden. We raden aan dat er ongeveer 5 dagen tussen de vaccinatie en uw immunotherapie injectie moet zitten.

Een groot deel van de patiënten heeft na een aantal uren op de plek van de injectie een zwelling. Meestal geeft deze zwelling weinig klachten en is die na twee dagen weer over. Als u een grote bult heeft of als u hier last van heeft, overleg dan met de arts.

Een deel van de patiënten is de dag van de injectie minder fit en moe. In de loop van de behandeling (maanden) worden deze bijwerking vaak minder. Als u erg

moe bent of de klachten lang aanhouden, overleg dan met de arts. Als u ziek bent of u mist om een andere reden een injectie volgens het geplande schema, overleg dan met de arts of de injectie door kan gaan of dat de dosis moet worden aangepast. Om een goede aanpassing van het schema te kunnen maken is het van groot belang dat bijgehouden wordt, bijvoorbeeld op een priklijst, wanneer u welke dosis heeft gekregen en of er problemen zijn opgetreden.

Let op: Wacht na de injectie altijd dertig minuten in de wachtkamer van het ziekenhuis of van de huisartsenpraktijk. Dit geldt voor iedere injectie, gedurende de hele kuur.

Smelttablettenkuur

Als u smelttabletten heeft voorgeschreven gekregen dan moet u de eerste tablet onder toezicht van de arts innemen en een half uur wachten. Van belang is dat u een minuut na het plaatsen van de smelttablet niet praat en tot vijf minuten daarna niet eet. Dit is om te voorkomen dat u de tablet doorslikt. Het is de bedoeling dat de tablet lokaal in het slijmvlies van de mond wordt opgenomen. Als u geen bijwerking heeft gekregen, dan kunt u de volgende smelttablet veilig zelf thuis innemen.

Ongeveer de helft van de patiënten ervaart lokaal in de mond klachten van jeuk of prikkeling. Deze klachten zijn meestal van korte duur en verdwijnen bij de meeste patiënten in de loop van de behandeling. Een klein aantal patiënten krijgt een gevoel van zwelling in de keel. Overleg in dat geval met de arts. Als u de tablet een dag vergeet neem dan niet de volgende dag twee tabletten in, maar ga verder met één tablet. Als u de tabletten langere tijd vergeet, overleg dan met de arts. Als u een wond in de mond heeft of een ingreep bij de tandarts moet ondergaan overleg dan ook met de arts.

Zwangerschap en borstvoeding

Als u zwanger wordt of borstvoeding geeft tijdens de immunotherapie, dan is dit geen probleem. Het advies is gewoon met de immunotherapie door te gaan tot ongeveer zes weken voor de uitgerekende datum. Als u maximaal zes weken na de bevalling herstart, hoeft u de behandeling niet helemaal opnieuw te starten.

Vragen

In deze folder staat algemene informatie over een voedselallergie. Heeft u naar aanleiding van deze informatie vragen, neem dan contact op met uw behandelend arts of met de assistent(e) via de afdeling Immunologie-Allergologie: (0182) 50 50 05.

Meer informatie

Voor algemene informatie over het Groene Hart Ziekenhuis kunt u terecht op onze website: www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene nummer: (0182) 50 50 50.

Adres

Groene Hart Ziekenhuis, locatie Gouda
Bleulandweg 10
2803 HH Gouda

Colofon

Bron: Nederlandse Vereniging voor Allergologie
Bewerkt door: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
mei 2022
04.07.226